

ДИРЕКТИВА 74/408/ЕИО НА СЪВЕТА

от 22 юли 1974 година

относно сближаването на законодателствата на държавите-членки относно вътрешното обзавеждане на моторните превозни средства (здравина на седалките и тяхното закрепване)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската икономическа общност, и по-специално член 100 от него,

като взе предвид предложението на Комисията,

като взе предвид становището на Европейския парламент ¹,

като взе предвид становището на Икономическия и социален комитет,

като има предвид, че техническите изисквания, на които моторните превозни средства трябва да отговарят в съответствие с националните законодателства, между впрочем, се отнасят до вътрешното обзавеждане за здравината на седалките и тяхното закрепване;

като има предвид, че тези изисквания се различават в различните държави-членки; че следователно е необходимо всички държави-членки да приемат еднакви изисквания, или като допълнение, или вместо досега съществуващата нормативна уредба, за да може, в частност, по отношение на всеки тип превозни средства, да бъде прилагана процедурата за типово одобрение на ЕИО, която е предмет на Директива 70/156/ЕИО на Съвета от 6 февруари 1970 г.² за сближаването на законодателствата на държавите-членки относно типовото одобрение на моторни превозни средства и техните ремаркета;

че общите изисквания по отношение на вътрешното обзавеждане на пътническото отделение, разположението на устройствата за управление, покрива, облегалките и задната част на седалките бяха приети с Директива № 74/60/ЕИО от 17 декември 1973 г.³; че изисквания по отношение на вътрешното обзавеждане на Съвета за поведението на кормилния механизъм в случай на удар бяха постановени с Директива № 74/297/ЕИО на Съвета от 4 юни 1974 г.⁴; че на по-късен етап ще бъдат приети другите изисквания относно вътрешното обзавеждане, по-специално обзавеждането по отношение на облегалката за главата, закрепването на предпазния колан и идентификацията на устройствата за управление;

¹ ОВ № С 108, 10.12.1973, стр. 75.

² ОВ № L 42, 23.2.1970, стр. 1.

³ ОВ № L 38, 11.2.1974, стр. 2.

като има предвид, че е целесъобразно да се прилагат основно някои технически изисквания, приети от Икономическата комисия за Европа на ООН с нейния Регламент № 17 (Единни условия относно одобряването на превозни средства по отношение на здравината на седалките и тяхното закрепване)⁵, което е приложено към Споразумение от 20 март 1958 г. относно приемането на еднакви условия за одобряване и взаимно признаване на одобрения на оборудване и части на моторни превозни средства;

като има предвид, че сближаването на националните законодателства относно моторните превозни средства води до взаимно признаване от държавите-членки на проверките, извършвани от всяка една от тях на базата на общи разпоредби; че такава система, за да функционира плавно, е необходимо да се прилага от всички държави-членки от една и съща дата,

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

1. За целите на настоящата директива „превозно средство“ означава всяко моторно превозно средство, предназначено за движение по шосе, с или без каросерия, имащо най-малко четири колела и с максимална проектна скорост по-голяма от 25 km/h, с изключение на превозни средства, които се движат по релси, селскостопански или горски трактори и машини и строителни машини.
2. Настоящата директива не се прилага по отношение на седалки с вградени приспособления за закрепване на предпазни колани, сгъваеми седалки или странично разположени или обърнати към задната част на превозните средства седалки.

Член 2

Никоя държава-членка не може да отказва да предоставя типово одобрение на ЕИО или национално типово одобрение на превозно средство по причини, свързани със здравината на седалките или тяхното закрепване, ако същите удовлетворяват изискванията, постановени в приложения I и II, когато превозното средство принадлежи към категория M₁, и изискванията, постановени в приложение III, когато превозното средство принадлежи към категории M₂, M₃, N₁, N₂ или N₃. Категориите превозни средства са определени в приложение I към Директива № 70/156/ЕИО.

Член 3

Никоя държава-членка не може да отказва да регистрира или да забранява продажбата, въвеждането в употреба или експлоатацията на което и да е превозно средство по причини, свързани със здравината на седалките или тяхното закрепване, ако същите удовлетворяват изискванията, постановени в

приложения I и II, когато превозното средство принадлежи към категория M₁, и изискванията от приложение III, когато превозното средство принадлежи към категории M₂, M₃, N₁, N₂ или N₃.

Член 4

Държавата-членка, предоставила типовото одобрение, трябва да предприеме необходимите мерки, за да гарантира своята информираност относно евентуалните изменения на частите или характеристиките, посочени в приложение I, 2.2. Компетентните органи на тази държава-членка определят дали да се приложат нови изпитвания върху промененото превозно средство, придружени от нов протокол от изпитването. Ако такива изпитвания предоставят доказателства за липса на съответствие с изискванията на настоящата директива, изменението не се разрешава.

Член 5

Необходимите изменения и допълнения за привеждане на разпоредбите от приложения I - IV в съответствие с техническия прогрес се приемат в съответствие с процедурата, предвидена в член 13 от Директива № 70/156/ЕИО.

Член 6

1. До 1 март 1975 г. държавите-членки приемат и публикуват разпоредбите, необходими за привеждане в съответствие с настоящата директива и незабавно информират Комисията за това.

Държавите-членки прилагат тези разпоредби от 1 октомври 1975 година.

2. След уведомяването за настоящата директива държавите-членки следят за това всеки проект на закони, подзаконови и административни разпоредби, които възнамеряват да приемат в обсега на материята, обхваната от настоящата директива, да бъде своевременно съобщен на Комисията, за да може последната да представи възраженията си по тях.

Член 7

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в Брюксел на 22 юли 1974 година

За Съвета:

Председател

J. SAUVAGNARGUES

ПРИЛОЖЕНИЕ I¹

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ, ОПРЕДЕЛЕНИЯ, ЗАЯВЛЕНИЕ ЗА ТИПОВО ОДОБРЕНИЕ НА ЕИО, ТИПОВО ОДОБРЕНИЕ НА ЕИО, ОБЩИ СПЕЦИФИКАЦИИ, ИЗПИТВАНИЯ, ПРОВЕРКИ, СЪОТВЕТСТВИЕ НА ПРОИЗВОДСТВОТО

1. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1.1. Предписанията от настоящото приложение се прилагат само по отношение на превозни средства от категория M₁.

2. ОПРЕДЕЛЕНИЯ

По смисъла на настоящата директива:

(2.1)

2.2. „тип превозни средства по отношение на здравината на седалките и тяхното закрепване”: моторни превозни средства, които не се различават помежду си по такива основни отношения като:

2.2.1. конструкцията, формата, размерите и материалите на седалките,

2.2.2. типовете и размерите на системите за регулиране и фиксиране на облегалките,

2.2.3. типовете и размерите на закрепването на седалките и имащите отношение към това части от конструкцията на превозното средство;

2.3. „закрепване” означава системата, с която цялата седалка се закрепва към конструкцията на превозното средство, включително имащите отношение към това части от конструкцията на превозното средство;

2.4. „система за регулиране” означава приспособление, с помощта на което седалката или нейните части могат да бъдат регулирани в зависимост от телосложението на седящото лице. С помощта на това приспособление може, в частност, да се извършва:

2.4.1. надлъжно преместване,

2.4.2. вертикално преместване,

2.4.3. ъглово преместване;

¹ Текстът на настоящото приложение I е в основни линии сходен с текста на Регламент № 17 на Икономическата комисия за Европа на ООН; в частност, подразделенията на основните раздели са еднакви. Когато точка от Регламент № 17 не съответства на точка от настоящото приложение, номерът е показан в скоби.

2.5. „система за преместване” означава приспособление, с помощта на което седалката или някоя от нейните части може да се премества ъглово или надлъжно без фиксирано междинно положение с цел улесняване на достъпа на пътниците;

2.6. „система за блокиране” означава приспособление, което задържа седалката и нейните части в положението, в което те се използват;

2.7. „сгъваема седалка” означава седалка, чиято облегалка може да бъде сгъвана върху седалката и чието седло може да се насочва напред спрямо пода.

3. ЗАЯВЛЕНИЕ ЗА ТИПОВО ОДОБРЕНИЕ НА ЕИО

3.1. Заявлението за типово одобрение на ЕИО за тип превозни средства по отношение на здравината на седалките и тяхното закрепване се подава от производителя на превозното средство или негов упълномощен представител.

3.2. Заявлението се придружава от посочените по-долу документи, в три екземпляра, и следните сведения:

3.2.1. подробно описание на типа превозно средство по отношение на конструкцията на седалките, тяхното закрепване и техните системи за регулиране и блокиране,

3.2.2. чертежи в подходящ мащаб и достатъчно детайлизиран вид на седалките, тяхното закрепване и техните системи за регулиране и фиксиране.

3.3. На техническата служба, която отговаря за извършването на изпитванията за типово одобрение, се предоставя, както следва:

3.3.1. превозно средство, представително за подлежащия на одобрение тип превозно средство,

3.3.2. допълнителен комплект седалки от типа, с който е оборудвано превозното средство, с тяхното закрепване.

4. ТИПОВО ОДОБРЕНИЕ НА ЕИО

(4.1.)

(4.2.)

4.3. Към сертификата за типово одобрение на ЕИО се прилага удостоверение в съответствие с показания в приложение IV образец.

(4.4.)

(4.4.1.)

(4.4.2.)

(4.5.)

(4.6)

5. ОБЩИ СПЕЦИФИКАЦИИ

5.1. Всяка предоставена система за регулиране и преместване трябва да бъде снабдена със система за блокиране с автоматично действие.

5.2. Разблокиращото приспособление, предвидено в точка 2.5, трябва да бъде разположено върху външната част на седалката близо до вратата. То трябва да бъде леснодостъпно дори за лицето, заемащо седалката непосредствено зад съответната седалка.

6. ИЗПИТВАНИЯ

6.1. Изпитване за определяне на здравината на облегалката на седалката и нейната система за блокиране

6.1.1. За целите на това изпитване облегалката на седалката, ако същата е регулируема, се блокира в положението, съответстващо на наклон назад по отношение на вертикалното положение на контролната линия на торса на манекена, както е описано в точка 3 от приложение II, под ъгъл възможно най-близък до 25°, освен ако не е указано друго от производителя.

6.1.2. Върху горната част на конструкцията на облегалката с помощта на компонента, който възпроизвежда гърба на манекена, описан в точка 3 от приложение II, се прилага усилие, насочено надлъжно и назад и упражняващо върху точка Н момент, равен на 53 mdaN.

6.2. Изпитване за здравина на закрепването на седалката и системите за блокиране на седалката

6.2.1. При всички положения на седалките, системите трябва да издържат на усилията, посочени в точка 6.2.2. Независимо от това, счита се, че това изискване е удовлетворено, ако е преминало успешно изпитването, проведено при положения на седалките, посочени в точка 6.2.5, и ако е приложимо, в точка 6.2.6.

6.2.2. Върху конструкцията на седалката се прилага хоризонтално ориентирано надлъжно усилие, което минава през центъра на тежестта на цялата седалка и 20 пъти по-голямо от теглото на цялата седалка. Седалката се подлага на две изпитвания, веднъж усилието се прилага напред и веднъж назад. Ако седалката се състои от отделни части, всяка от които е закрепена към нейната обща конструкция, изпитванията в съответствие с даденото по-горе описание се извършват върху всяка от съответните части.

6.2.3. За предвиденото в точка 6.2.1 изпитване съединението между облегалката на седалката и долната част на седалката може да бъде укрепено, при условие че укрепващите елементи са закрепени към конструкцията на облегалката на седалката, на равнището на точката на прилагането на усилието и в крайно предно положение от конструкцията на долната част на седалката.

6.2.4. Предвидените в точка 6.2.2 условия могат да се считат за изпълнени, ако през центъра на тежестта върху страничните товароносещи компоненти на конструкцията на седалката бъдат приложени две усилия, всяко от които е равно на половината от предписаното усилие.

6.2.5. Седалката се изпитва:

6.2.5.1. в положението, в което заемащият седалката е седнал възможно най-напред, при което долната част на седалката се намира в най-високо предно положение, когато усилието е насочено напред, и

6.2.5.2. в положението, в което заемащият седалката е седнал възможно най-назад, при което долната част на седалката се намира в най-ниско задно положение, когато усилието е насочено назад.

6.2.6. В случаите, когато конфигурацията на системата за блокиране създава явни предпоставки, така че при положение на седалката, различно от определените в точка 6.2.5.1 и 6.2.5.2 положения, разпределението на силите върху системите за блокиране и закрепване на седалката е по-неблагоприятно, отколкото при определените в съответните точки конфигурации, изпитванията се повтарят при това положение на седалката.

6.3. Изпитвания на устойчивостта на системите за блокиране на въздействието на инерцията

6.3.1. При упражняване върху конструкцията на седалката на хоризонтално ориентирано надлъжно ускорение с големина 20 gal в посока напред и назад не трябва да се констатира деблокиране на системите.

6.3.2. Изчисляването на ефектите на инерцията върху всички компоненти на системите за блокиране може да се замени с предвиденото в точка 6.3.1 динамично изпитване.

6.4. Допуска се прилагането на еквивалентни методи за изпитване, при условие че предвидените в точки 6.1, 6.2 и 6.3 резултати могат да бъдат получени или изцяло в рамките на алтернативното изпитване, или чрез изчисляване въз основа на резултатите от алтернативното изпитване. При прилагане на какъвто и да било метод, различен от описания в точки 6.1, 6.2 и 6.3, се изискват доказателства за неговата еквивалентност.

7. ПРОВЕРКИ

7.1. В хода на предвидените в точки 6.1 и 6.2 изпитвания не трябва да бъдат засечени каквито и да било признаци на разрушаване на конструкцията или закрепването на седалките, системите за регулиране и преместване или техните приспособления за блокиране. Независимо от това, не се изисква системите за регулиране и преместване и техните приспособления за блокиране да бъдат в годно за експлоатация състояние след съответните изпитвания. Посочената в

точка 2.5 система за изместване, обаче, трябва да може да бъде деблокирана след края на изпитването.

(8.)

9. СЪОТВЕТСТВИЕ НА ПРОИЗВОДСТВОТО

(9.1.)

9.2. За целите на контрола върху съответствието с одобрения тип се извършва достатъчен брой произволни проверки върху серийно-произвежданите превозни средства.

9.3. Като общо правило, проверките са ограничени до измерване на размерите. При необходимост, обаче, превозните средства или седалките се подлагат на изпитвания в съответствие с изискванията от точка 6.

(10.)

(11.)

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ПРОЦЕДУРА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ТОЧКАТА „Н” И ДЕЙСТВИТЕЛНИЯ ЪГЪЛ НА НАКЛОНА НА ОБЛЕГАЛКАТА И ПРОВЕРКА НА СЪОТНОШЕНИЕТО МЕЖДУ ТЯХ И ТОЧКАТА „R” И ПРОЕКТНИЯ ЪГЪЛ НА НАКЛОНА НА ОБЛЕГАЛКАТА

0. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Предписанията от настоящото приложение се прилагат само по отношение на превозни средства от категория M₁.

1. ОПРЕДЕЛЕНИЯ

1.1. Точка „Н”: виж точка 1.1 от Директива № 74/60/ЕИО.

1.2. Точка „R”: виж точка 1.2 от Директива № 74/60/ЕИО.

1.3. „Ъгъл на наклона на облегалката” означава наклона на облегалката спрямо вертикалата.

1.4. „Действителен ъгъл на наклона на облегалката” означава ъгъла, заключен между вертикалата линия, която минава през точката „Н”, и контролната линия на торса на тялото на манекена, описан в точка 3.

1.5. „Проектен ъгъл на наклона на облегалката” означава ъгъла, посочен от производителя, който:

1.5.1. определя ъгъла на наклона на облегалката при нормалното крайно долно и крайно задно седящо положение за всяка от седалките в превозното средство, осигурени от производителя,

1.5.2. е сключен в точка R между вертикалната линия и контролната линия на торса,

1.5.3. съответства теоретично на действителния ъгъл на наклона на облегалката.

2. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ТОЧКАТА „Н”

Виж точка 2 от приложение IV към Директива № 74/60/ЕИО.

3. ОПИСАНИЕ НА МАНЕКЕНА

Виж точка 3 от приложение IV към Директива № 74/60/ЕИО.

4. РАЗПОЛАГАНЕ НА МАНЕКЕНА

Виж точка 4 от приложение IV към Директива № 74/60/ЕИО.

5. РЕЗУЛТАТИ

5.1. При разполагане на манекена в съответствие с описанието в точка 4 точка „Н” на съответната седалка на превозното средство трябва да съвпада с точка „Н” на манекена.

5.2. Всяка от координатите на точка „Н” и действителният ъгъл на наклона на седалката се измерват с възможно най-висока степен на точност. Същото се отнася за координатите на други специфични точки в пътническото отделение. Проекциите на тези точки върху вертикалната надлъжна равнина се нанасят върху графика, която също онагледява измерения действителен ъгъл на наклона.

6. ПРОВЕРКА НА ОТНОСИТЕЛНИТЕ ПОЛОЖЕНИЯ НА ТОЧКИТЕ „R” И „Н” И СЪОТНОШЕНИЕТО МЕЖДУ ПРОЕКТНИЯ ЪГЪЛ НА НАКЛОНА НА ОБЛЕГАЛКАТА И ДЕЙСТВИТЕЛНИЯ ЪГЪЛ НА НАКЛОНА НА ОБЛЕГАЛКАТА

6.1. Резултатите от проведените в съответствие с точка 5.2 измервания за точка „Н” и действителният ъгъл на наклона се сравняват с координатите на точка „R” и проектния ъгъл на наклона на облегалката, посочени от производителя на превозното средство.

6.2. Счита се, че проверката за съотношението между двете точки е удовлетворителна за съответното положение на седалката, ако координатите на точка „Н” попадат в границите на надлъжно ориентиран правоъгълник, чиито хоризонтална и вертикална страна имат дължини, съответно 30 mm и 20 mm, и чиито диагонали се пресичат в точка „R”. Счита се, че проверката за ъгъла на наклона на облегалката е удовлетворителна, ако действителният ъгъл на

наклона на облегалката се различава с не повече от 3° от проектния ъгъл на наклона. Ако тези условия са изпълнени, точката „R” и проектният ъгъл на наклона се използват за целите на изпитването и, при необходимост, манекенът се ориентира така, че точката „Н” да съвпадне с точката „R” и действителният ъгъл на наклона да съвпадне с проектния ъгъл на наклона.

6.3. Ако точка „Н” или действителният ъгъл на наклона не удовлетворяват изискванията от точка 6.2, се извършват две допълнителни определяния на точка „Н” (всичко три).

Ако две от трите така определени точки попадат в границите на правоъгълника, резултатът от изпитването се счита за удовлетворителен.

6.4. Ако най-малко две от трите определени точки лежат извън правоъгълника, се счита, че изпитването не е удовлетворително.

6.5. В случая, визиран в точка 6.3, или когато не може да се извърши проверка, понеже производителят не е осигурил сведения за положението на точка „R” или за проектния ъгъл на наклона на облегалката, може да се използва средният резултат от три определяния на точка „Н” и същият да се счита за приложим във всички случаи, в които точка „R” или проектният ъгъл на наклона на облегалката е посочен в настоящата директива.

6.6. При проверка на съотношението между точките R и H за превозно средство в текущо производство и отношението между проектния ъгъл и действителния ъгъл на наклона на облегалката, посоченият в точка 6.2 правоъгълник се заменя с квадрат, чиито страни имат дължина 50 mm и действителният ъгъл на наклона на облегалката не трябва да се различава с повече от 5° от проектния ъгъл.

ПРИЛОЖЕНИЕ III

ОБЩИ СПЕЦИФИКАЦИИ

1. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1.1. Изискванията от настоящото приложение се прилагат по отношение на превозни средства от категории M₂, M₃, N₁, N₂ и N₃.

2. ОБЩИ СПЕЦИФИКАЦИИ

2.1. Седалките и пейките-седалки трябва да бъдат здраво закрепени към превозното средство.

2.2. Подвижните седалки и пейките-седалки трябва да могат да се блокират автоматично във всички предвидени за целта положения.

2.3. Регулируемите облегалки на седалките трябва да могат да се блокират във всички предвидени за целта положения.

2.4. Всички седалки, които могат да се сгъват напред или притежават сгъваеми облегалки, трябва да могат да се фиксират автоматично в нормалното си положение.

ПРИЛОЖЕНИЕ IV

ОБРАЗЕЦ

Наименование на административния орган

ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ СЕРТИФИКАТА ЗА ТИПОВО ОДОБРЕНИЕ НА ЕИО
ЗА ПРЕВОЗНО СРЕДСТВО ПО ОТНОШЕНИЕ ЗДРАВИНАТА НА
СЕДАЛКИТЕ И ТЯХНОТО ЗАКРЕПВАНЕ

(член 4, параграф 2 и член 10 от Директива на Съвета от 6 февруари 1970 г. за
сближаването на законодателствата на държавите-членки относно типовото
одобрение на моторни превозни средства и техните ремаркета)

Типово одобрение на ЕИО №:

1. Търговско наименование или марка на превозното средство:
.....

2. Тип превозно средство:

3. Име и адрес на производителя:

4. Ако е приложимо, име и адрес на упълномощения представител на
производителя:

5. Описание на седалките

6. Описание на системите за регулиране, преместване и блокиране на седалката
или частите на седалката.....

7. Описание на закрепването на седалката

8. Дата, на която превозното средство е било представено за типово одобрение:
.....

9. Техническа служба, която извършва изпитванията за типово одобрение:
.....

10. Дата на протокола от изпитването, издаван от техническата служба:

11. Номер на протокола от изпитването, издаван от техническата служба:

12. Предоставя се/ отказва се ¹ типово одобрение по отношение здравината на
седалките и тяхното закрепване

13. Място:

14. Дата:

¹ Ненужното се зачерква.

15. Подпис:

16. Следните документи, обозначени с номера на горепосоченото типово одобрение, се прилагат към настоящия сертификат:

..... чертежи, схеми и планове на седалките и тяхното закрепване към превозните средства и системите за регулиране, преместване и блокиране на седалките и частите на седалките.

..... снимки на седалките и тяхното закрепване и системите за регулиране, преместване и блокиране на седалките и частите на седалките.